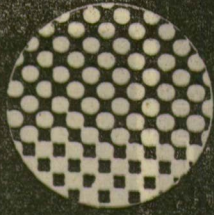

DM

magazin

Sztankó Judit

A hárfázó

E. Poljanszkij

KAPITULÁCIÓ

Feküdtem a díványon és cigarettáztam. Fentről ütemes kopogás hallatszott. Nem értem, miért nem lehet azt felfogni, hogy az ő padlójuk az én mennyezetem másik oldala? Kopognak a padlójukon, ugyanakkor döngöttek a mennyezetemet. Idegesítő! Nekem is kopognom kell, különben még azt találják gondolni, hogy megijedtem tőlük.

Fogtam a partvist és megörgettem fölöttem a falat. A válasz néhány fonnal erősebben visszhangzott.

Fent dühösen népi táncba kezdtek. En sem maradtam adós. A mennyezetem nem tudtam táncolni, viszont cserébe felöttem a Filozófiai Kislexikont, felmászta a szekrény tetejére és elszavaltam a jelenségek egyetemes kapcsolatáról szóló cikkelyt.

Fentről — szomszédaim működésének eredményeképpen — hosszan csörgésbe kezdett egy vekker.

Nem maradt más hátra, mint bekapcsolni a „Neva” márkájú villanyborotvát, s a partvis segítségével a plafon közelébe tölteni.

Fölöttem a válaszrendszer szabály fogantatás céljából hosszas futkosás kezdődött. Végül felhangzott a csüfolódó „Csend hónal a rogozi városkapu fölött...” E lemez után én is átértem a lírára. Tudomásukra hoztam, hogy „Alusznak a sötét dombok...”, remegnek a falak.

A rövid lírai intermezzo után szomszédaim fémedény-gurigázó attrakciója következett.

Fegyvertársra lettem a teljes erejéből dolgozó, csillárra akasztott porszívómban. Fölöttem rákezdtek a volgai hajóvontatók dalára. Két szölamban! En meg teljes hangerőre kapcsolom a rádiót.

Fent ugatni kezdett egy kutya. Nekem nincs kutya, magának kellett ugatnom. Nagyobb expresszivitással csinálhattam, mint a szomszédok kutya, mert őt hamarosan kizárták az előadásból, mint olyan szereplőt, aki a rábizott feladattal nem tud megbirkózni.

Kis csönd következett. Álltam a szekrényen, füleltem a mennyezethez szorítva. Hirtelen dobhártyarepesztő berregés — s én áldozatként buktam alá a szekrényről. Üzembe lépett a motorbicikli.

Rohangálni kezdtem a szobában. Ott már semmi megfelelő nem akadt a kezem ügyébe! Ekkor magnetofonommal leszaladtam a legközelebbi építkezésre. Szalagra vettem a cölöpverést kísérő zörejeket.

Szomszédaim erre nem számítottak. Motorjuk berregése lant-szóvá szelődött a modern ipar lehengerlő nagyzenekara mellett.

Hamarosan kapituláltak: ablakom előtt meglenggették a fehér törülközőt.

Fordította: SALGA ATTILA

Dorogi Imre

Árvíz

Sárvay István

A MINTAVÁROS

A szovjet nép becsületbeli ügyének tekinti, hogy Moszkva kommunista mintavárossá váljék. Az elmúlt öt évben Moszkvában 600 ezer összkomfortos lakás épült és az elkövetkezendő tervidőszakban általában 11–15 emeletes, a főútvonalakon még ennél is magasabb lakóházak épülnek.

Moszkva mintaváros abban a tekintetben is, hogy parkban, fában a világ egyik leggazdagabb városa. Területének egynegyede pázsitos, vagy virágokkal beültetett. A várost az erdők zöld övezete veszi körül. Az új ötéves terv időszakában a moszkvai parkok és virágos terek területe eléri a 750 hektárt.

A legutóbbi népszámlálás adatai szerint Moszkva lakosainak száma meghaladja a hétmilliót. A lakosság legközkezdvebb városi közlekedési eszköze a metró, amely naponta négy és fél millió utast szállít. A vonalak hossza jelenleg 140 kilométer, amely 1975-re további 40 kilométerrel növekszik. Folytatják a nagy-körutak további építését is, ezek a gyors közlekedés érdekében elkerülők a városközpontot. A tengeráru-forgalom gyorsítására Moszkva körül 554 kilométer hosszú vasúti körforgalmi utat építenek ki.

SZOKNYA A TENGEREN

A nőiesedés megindult a lengyel tengerészetben is, pedig ez, a közhit szerint, férfinak való foglalkozási ág. Danuta Walas-Kobylinskanak, a nemrégiben még egyetlen női tengerészkapitányának ma már több kolléganője van. A Bieszczydy tengerjáró hajón vele együtt szolgál Krystyna Tkaczyk. A Kopalnia Wiczorek hajó gazdasági tisztje szintén nő.

Lengyel nők dolgoznak a Kopalnia Marcel, a Pstrowski, a Malbork és a Kopalnia Szczygłowice nevű hajókon is. A lengyel tengeri flotta hajóin jelenleg 8 kapitány nő teljesít szolgálatot. A Swinoujście és a svéd Ystad között közlekedő két kömphajón a legénységnek több mint egy-egyede nő.

De megjelent a szoknya az erdőben is: Cecylia Dudzik asszony már 16 éve erdészkezik. Az erdő kellős közepén lakik férjével és két kislányával. Az erdészeti technikumot 1954-ben végezte el, s azonnal Lipnicában kapott erdészi állást. Nem titkolja, hogy kezdetben nem volt irigylésre méltó a helyzete. Sokan gúnyosan kommentálták, hogy „szoknyás” kezébe került az „erdei gyeplő”. Cecylia asszony azonban átvészelte a kritikus időt, s ma már köztisztviselőnek örvendő szakember.

TELEFON ÉS TÁVBESZÉLŐ

Amikor Bell bemutatta találmányát, még nevettek rajta. A Forsyte család népszerű sorozatában a címadás készüléket még a baba szoknyája alól rejtékből, vagy kis szekrényéből halászta elő a tulajdonos. Aztán a fekete-sima műanyag szerkezet már helyet kapott a szoba sarkában, az előszobában. Kissé még dugva. Végül megjelentek a piros, fehér, zöld, csontszínű és ki tudja milyen könnyű készülékek, színben már a bútorhoz választják őket.

Távbeszélő. Így akarták magyarul nevezni egy igazából soha meg nem honosodott, bár valóban magyar szóval. Lényege szerint eszköz, amellyel távolban lévő ismerősökkel, barátokkal vagy üzletfelekkel beszélhetünk. Gyorsan és könnyen, egyszerűen. Ma már divat is, és egyre fontosabb a szerepe, mint eszköznek. És egyre nehezebb — egyelőre — eszközül használni. Mert ki ne ismerné a bosszúságot: nincs vonal, nem kapcsol a központ és így tovább. Vagy éppen azt a dühöt, hogy kellene a telefon, és nincs. Nem kap a kérvényező. Nincs kapacitás.

Előfizetés búzával

Hogy mikor kezdődött Szegeden? Régesrég. Még az 1800-as évek második felében. Egy vállalkozó működtetett akkoriban egy 48 állomással rendelkező kézi kapcsolású központot. Havonta egy mázsa búza volt az előfizetés díja. Aztán, 1893-ban a posta kezelésébe került a telefon, és az előfizetők száma mostanra 5 ezerre emelkedett.

Nagy szám és mégsem az. Erről tanuskodnak az igénylések számai, melyekre a válasz mindig ugyanaz: a jelenlegi központ kapacitása nem teszi lehetővé újabb állomások bekapcsolását. A jelentkezők csak az új központ elkészülte után kaphatnak készüléket. Ez alól kivételt csak közérdekből tesz a posta, ha például orvos, vagy új vállalat kér vonalat, telefon.

És egyre többen kérnek. Vállalatok és magánosok is. A mostani központ többször is bővítették már, mire az 5 ezres számot elérte. Tovább már nem lehet fejleszteni. Mostani helyén a központot befogadó helyiségek nem bővíthetők.

Rotary és Crossbar

Új központot kell tehát építeni. Hiszen a régi már kinőtte épületeit. És nemcsak a helyét, idejét

is múlta már. Fogó rendszerű — ezt jelzi elnevezése, a Rotary — a kopás miatt sokba kerül üzemeltetése, javítása, és üzembiztonsága sem a legjobb. Ezért gyártását és fejlesztését hamarosan megszüntetik. A jövő Magyarországon a Crossbar, a svéd szabadalom alapján a Beloiannisz Híradástechnikai Gyárban készített új rendszerű központé. Ez már nem forgó, hanem kereszt-rudas rendszer. Kopása gyakorlatilag elhanyagolható, üzembiztonsága sokkal jobb, mint elődjéé.

Az elv magyar

Új rendszer? No, nem is olyan új. Hiszen a Puskás-féle kézi-kapcsolású központ elvén működik, csak éppen jóval bonyolultabban elődjénél.

Az új központ induló kapacitása 10 ezer állomás lesz, összes befogadóképessége szükség esetén 23 ezerre emelhető. Ez előreláthatólag még a századforduló idején is elegendő lesz, az akkorra mintegy 200 ezer lélekszámú város ellátására.

Mikorra?

Az időpont az építőknél múlik. Rajtuk a város, vagy legalábbis a telefonra várakozók szeme. Mégpedig elsősorban a DELÉP-en. A Postaigazgatóságnak ugyan is még nem sikerült megkötnie a kivételi szerződést. Hogyan? Hiszen az építkezés megkezdődött. Igen, az alapozás, mellyel az alvállalkozó, a Budapesti Vízügyi Vállalat dícséretre méltó módon határidő előtt elkészült. A DELÉP-pel ebben a hónapban kell megszűlnie a szerződésnek. A posta csak azután tárgyalhat a BHG-val, a központ berendezéseinek gyártásáról. A posta előzetes tervei szerint 1973-ban kezdenék a berendezések szerelését, és 1974-ben fejeznék be a munkát. Eszerint a jövőben a telefon tulajdonosoknak még várniuk kell néhány esztendő. Várni, mindig csak várni! Valóban, sokan kénytelenek ezt tenni, de valószínűleg megéri. Nemcsak a várományosoknak, hanem a mostani telefon tulajdonosoknak is. Például megszűnik a dühöngés, a félórás várakozás a vonalakra. És a távválasztás.

Két perc

Sokszor emlegettük már. Csak hát feltételek híján eddig szó sem lehetett róla. Így aztán csak külföldön járt ismerőseink meséjéből irigyelhettük azt a genfi lakost, aki két perc alatt hívott föl egy philadelphiai lakást. Svájc-ból Amerikát. De hát ilyenminek csak akkor van értelme, akkor gazdaságos, ha száz hívásból csak egy eredménytelen. Vagyis ha a helyi központoknak nagy a kapacitása, és a helyközi (városokat összekötő) áramkörök száma is többszöröse a mostaninak. Ma még nincs mit tenni, egy pesti hívás jó, ha két-három óra alatt sikerül. 1974-ben azonban Szeged és Hódmezővásárhely között már lesz távválasztás. Vagyis a szegedi lakásból minden további nélkül kapcsolja az automata a vásárhelyi lakást vagy hivatalt. Ennek természetesen elsőrendű feltétele, hogy Vásárhelyen is elkészüljön az automata központ, melyet jövőre állítanak munkába.

A telefon évtizede lesz tehát a mostani. Sok-sok millió forint árán megint egy kicsit kényelmesebb, könnyebb lesz a munkánk, életünk. Aki akar, hozzájárulhat a készülékhez. Vita és várakozás helyett elegendő lesz tárcsázni a többi várost. Talán még majd joggal vezethetjük akár távbeszélőnek is a telefont.